Verslag van bevindingen van de beoordelingscommissie van de Regeling regionaal investeringsfonds mbo - 2015

Dienst Uitvoering Onderwijs | Juni 2015

Inhoud

Titel: Verslag van bevindingen van de beoordelingscommissie van de Regeling regionaal investeringsfonds mbo - 2015
Door: Dienst Uitvoering Onderwijs, Maatwerk Uitvoering Onderwijsbeleid
Datum: Juni 2015
Afbeelding: Landkaart goedgekeurde aanvragen 2014 (wit) & 2015 (oranje)

1. Ten geleide

Op 23 april 2014 jl. lanceerde uw Ministerie de Regeling regionaal investeringsfonds mbo. Het Regionaal investeringsfonds mbo beoogt de aansluiting van het onderwijs op de behoefte van de arbeidsmarkt te verbeteren. Met het Regionaal investeringsfonds krijgen onderwijsinstellingen de mogelijkheid om intensief samen te werken met het werkveld, waardoor de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt wordt verbeterd en de kwaliteit van het onderwijs kan worden verhoogd. Daarnaast beoogt de regeling te bevorderen dat het opleidingenaanbod doelmatiger wordt. Met de Regeling regionaal investeringsfonds mbo biedt het kabinet financiële ondersteuning om een eventuele wens tot profilering en hiermee het doelmatiger organiseren, als onderdeel van publiek-private samenwerking, beter mogelijk te maken.
In dit verslag kunt u de bevindingen en aanbevelingen van de beoordelingscommissie met betrekking tot de Regeling regionaal investeringsfonds mbo in 2015 vinden. Bij de inhoudelijke en organisatorische voorbereiding van dit verslag is de commissie uitstekend ondersteund door DUO.

2. De werkwijze van de commissie bij deze beoordelingsronde

Uw ministerie heeft een onafhankelijke commissie van deskundigen ingesteld voor de advisering van de minister. Deze commissie bestaat in 2015 uit:

- Arie Kraaijeveld – voorzitter
- Bertha Verhoeven
- Wouter van Bruggen
- Marianne van der Weiden
- Yvonne Moerman
- Hans Koole
- Niek van den Berg
- Ben Schippers
- Paul Dirckx
- Mirjam Bult-Spiering
- Jan Peter van den Toren
- Rob Stol
- Wim van den Brandt

Alle voorstellen zijn door de commissie beoordeeld aan de hand van de volgende vijf beoordelingscriteria zoals beschreven in het beoordelingskader van de regeling[1].

Elk van de criteria moest minstens voldoende zijn:

1. Verbetering aansluiting onderwijs arbeidsmarkt
2. Samenwerking en draagvlak
3. Uitvoerbaarheid en haalbaarheid
4. Duurzaamheid
5. Financiering.

---

[1] *Aanvragen voor doelmatiger organiseren van het opleidingenaanbod worden aanvullend beoordeeld aan de hand van de volgende criteria: verbetering aansluiting beroepsonderwijs op arbeidsmarkt, samenwerking en draagvlak, uitvoerbaarheid en haalbaarheid, financiering en efficiëntie.*

Aanvragers dienen hun aanvraag in met daarbij een regionaal visiedocument, een plan van aanpak, een meerjarenbegroting en een samenwerkingsovereenkomst. Indien er ook een aanvraag wordt gedaan voor doelmatiger organiseren, dienen daarvoor aanvullend een plan van aanpak, een meerjarenbegroting en een samenwerkingsovereenkomst te worden ingediend.
Op basis van dit aanvraagdossier heeft de commissie aanvullend een gesprek gevoerd met ieder samenwerkingsverband. De gesprekken van de aanvraagperiode in 2015 vonden plaats in de periode van 17 maart tot en met 14 april 2015. Op 20 april 2015 zijn de aanvragen aan de hand van de criteria - op basis van de aanvragen en de gesprekken - inhoudelijk besproken, vervolgens voorzien van een score per criterium en een definitief positief of negatief advies. Waar nodig zijn de oordelen aangevuld met aandachtspunten.

3. De aanvragen in 2015

In de tweede ronde, die 1 februari 2015 sloot, zijn in totaal 57 subsidieaanvragen bij DUO ingediend, waarvan er 53 in behandeling zijn genomen en konden worden voorgelegd aan de commissie. Van deze aanvragen bestond één aanvraag ook uit een aanvraag voor doelmatiger organiseren.

In totaal werd voor deze aanvragen € 45.667.692 subsidie gevraagd.

4. De bevindingen en aanbevelingen van de beoordelingscommissie

4.1 Het regionaal investeringsfonds is een complexe regeling

Naar de mening van de commissie staan twee zaken centraal in deze regeling:
1. Een pps die het geheel initieert, stuurt en langdurig draagt;
2. Een vraaggestuurde combinatie van daadwerkelijke onderwijsvernieuwing en regionaal maatwerk.

De commissie constateert dat de regeling daarbij van de pps-en veel vereist op verschillende vlakken:
- Bij de aanvraag moet al helder zijn dat de pps volledig uitgekristalliseerd is als samenwerkingsverband, waarin alle rollen helder zijn en afzonderlijke bijdragen volledig scherp zijn.
- De pps dient een heldere regionale kwantitatieve en kwalitatieve analyse te produceren, waarin de pps ook afstemming laat zien met de relevante stakeholders in de regio (ook als deze geen partner zijn in het project: bedrijven, andere onderwijsinstellingen, regionale overheden, en ook de topsectoren en landsdelen).
- Er moet een regionale visie worden beschreven, inclusief het definiëren van SMART en in de regio gedragen doelstellingen voor de pps die hier naadloos op aansluiten voor een periode van acht jaar.
- De pps dient een plan van aanpak op te stellen waarin de visie wordt verbonden met beoogde doelstelling(en) en ambitie, de doelstellingen en ambitie worden vertaald naar te ondernemen activiteiten en te verwachten resultaten, en dit vervolgens uitgezet in een tijdsplanning. Daarbij is ook het evalueren en op basis daarvan bijstellen belangrijk.

- Daarbij moet een op het plan van aanpak aansluitende, gedetailleerde begroting worden opgesteld voor de periode van vier jaar, plus een exploitatiebegroting voor de vier jaren na de subsidieperiode.
- De pps dient uitgewerkte ideeën te beschrijven voor de voortzetting na de subsidieperiode, bij voorkeur in de vorm van verdienmodellen.
- Tot slot moet er een door alle samenwerkingspartners ondertekende samenwerkingsovereenkomst worden ingediend waarin een groot deel van bovenstaande schriftelijk is vastgelegd.
- Indien er ook een aanvraag wordt gedaan voor doelmatiger organiseren, moeten daarvoor aanvullend een uitgewerkt plan van aanpak, een meerjarenbegroting en een samenwerkingsovereenkomst worden ingediend.

Kortom, een veelheid van eisen voor de (soms relatief onervaren) aanvragers. De samenwerkende partijen hebben dan ook behoorlijk wat tijd nodig om een aanpak op alle aspecten te ontwikkelen. Een bemoeilijkende factor is dat het ambitieniveau en daarmee de druk op innovatie vanuit de aard van de regeling hoog is.

Het gaat om:
- (soms) nieuwe vormen van niet vrijblijvende samenwerking tussen bedrijven en onderwijs met andere overheden;
- (soms) nieuwe onderwijsconcepten gebaseerd op echte vraagsturing;
- (soms) nieuwe vormen van financiering.

De regeling is bedoeld om pps mogelijk te maken, ook nieuwe en innovatieve vormen van samenwerking. Tegelijkertijd wordt om duurzaamheidsgaranties gevraagd, om 'proven concepts'. Daar richten de beoordelingscriteria zich sterk op en dat wringt. Het zou goed zijn als er echte experimenteer ruimte ontstaat, vanzelfsprekend zonder vrijblijvendheid.
De commissie is positief verrast door de forse stappen die door de samenwerkingsverbanden worden gezet. De commissie constateert echter dat dit pakket van eisen voor geen enkele aanvrager volledig is te realiseren, zelfs na de relatief lange voorbereiding voor de ronde van 2015 en hulp van adviseurs van Platform Bèta Techniek en DUO.

Samenwerking

De samenwerking tussen onderwijsinstellingen, bedrijfsleven en in veel gevallen ook regionale overheden, is niet vanzelfsprekend, en in vrijwel alle gevallen complex. Het opzetten van een dergelijke samenwerking en de zorg voor voldoende draagvlak bij alle partijen heeft tijd nodig.
De commissie ziet dat er op het moment van indiening van de aanvraag nog steeds veel tijd en energie moet worden gestoken in de verdere ontwikkeling en bestendiging van de samenwerking. De pps-en werden naar de mening van de commissie op schrift en mondeling nergens gepresenteerd als uitgekristalliseerd. Dat verbaast de commissie niet: dat vergt minimaal twee jaar daadwerkelijke, actieve samenwerking.
De commissie ziet daarbij wel verschil in de soorten samenwerking:
- klassieke vormen van samenwerking in traditionele, ervaren sectoren (bouw, logistiek),
- nieuwe vormen van samenwerking in ervaren sectoren,
- nieuwe vormen van samenwerking in nieuwe sectoren.

Het valt de commissie op dat de traditionele sectoren in het voordeel zijn. Daar kunnen ervaren organisaties in afgebakende sectoren gemakkelijk hun achterban verbinden aan afspraken. Ondernemers zijn georganiseerd en laten zich benaderen door hun (regionale) brancheorganisaties, zoals Bouwend Nederland en UnetoVNI.
In een beperkt aantal gevallen kiezen ervaren sectoren ook voor nieuwe vormen van samenwerking. Zo valt het de commissie op dat er in meerdere aanvragen sprake was van het leggen van crossovers tussen sectoren, waarbij verschillende sectoren met verschillende culturen moeten gaan samenwerken. De commissie constateert dat het dan lastiger blijkt om alles tijdig rond te krijgen.
De commissie ziet echter de meest innovatieve voorstellen uit nieuwe sectoren. Deze voorstellen hebben het zichtbaar moeilijker dan andere voorstellen om al bij de eerste indiening te voldoen aan de voorwaarden. Voorbeelden daarvan zijn The Real Band van Albeda College, Creative Lab van Rijn IJssel en 100% Duurzaam van Nordwin. Dat lijkt ook te komen omdat zij minder ervaring hebben met het aanvragen van subsidie binnen dit type regeling.
Tot slot ziet de commissie dat een aantal samenwerkingsverbanden bewust kiest voor een groeimodel. Daarbij begint men klein met een beperkt aantal partners dat ook daadwerkelijk inbreng en commitment levert. Het samenwerkingsverband hanteert een open structuur, zodat andere bedrijven en partijen later kunnen toetreden. De commissie acht dit positief voor de haalbaarheid van de samenwerking.

Regionaal visiedocument

Een van de vereisten van de regeling is een regionaal visiedocument waarin de visie van de partners wordt verwoord, mede op basis van een gedegen arbeidsmarktanalyse. In dit document dient het samenwerkingsverband ook afstemming te laten zien met de relevante stakeholders in de regio, ook als deze geen partner zijn in het project: bedrijven, andere onderwijsinstellingen, regionale overheden, en ook de topsectoren en landsdelen. De commissie vindt een dergelijke analyse uiteraard van belang voor een goed plan van aanpak, maar constateert dat dit soms lijvige document een groot deel van de voorbereidingstijd van de verbanden inneemt. Over het algemeen waren er redelijk veel kloppende kwalitatieve regio-analyses, waarbij de kwantitatieve analyse wat achterbleef. De koppeling naar doelstellingen voor de pps voor de eerste vier jaar klopte ook tamelijk vaak, maar dan wel op hoofdlijnen. Doelstellingen waren zelden SMART. Er was geen enkele keer sprake van een systematische visieopbouw. De koppeling naar de volgende periode van vier jaar was er meestal niet en soms impliciet – blijkend uit het gesprek - in de hoofden van enkelingen.

Plan van aanpak

De meeste pps-en hadden alle energie nodig om elkaar te vinden en een regionaal visiedocument te schrijven. De commissie constateert dat dat 'ten koste' is gegaan van plannenmakerij; de verbinding van bovengenoemde visie met de beoogde doelstelling(en) en ambitie, de doelstellingen en ambitie vertalen naar te ondernemen activiteiten en te verwachten resultaten, en dit vervolgens uitzetten in een tijdsplanning, moet dan nog gemaakt worden. De samenwerkingsverbanden weten die verbinding niet altijd goed te leggen, waardoor de uitvoerbaarheid en haalbaarheid van de aanvraag in het geding komen.
Het viel de commissie op dat activiteitenplannen soms geheel ontbraken en in veel gevallen slechts beperkt waren uitgewerkt. Om een beeld te krijgen van onderliggende logica, focus en draagvlak moest de commissie op de presentatie/gesprek behoorlijk doorvragen bij de delegatie. Op een of twee uitzonderingen na was er in het beste geval sprake van aanzetten op papier en gezonde ideeën over samenhang en kritische paden in de hoofden van enkele deelnemers in de delegatie.

Positieve beoordelingen van de commissie zijn zodoende doorgaans gebaseerd op vertrouwen en niet op voldoende beschreven gedragen plannen met goede hoofdlijnen en een onderliggende logica. Dat is wellicht ook niet mogelijk: op basis van ervaring denkt de commissie dat de (activiteiten)plannen voor de eerste vier jaar pas echt te beoordelen zijn nadat een pps minimaal een half jaar daadwerkelijk aan de slag is. Op basis daarvan doet de commissie de suggestie om de eisen rondom het activiteitenplan enigszins te versoepelen en dit plan alleen gedetailleerd te laten uitwerken voor het eerste projectjaar (waarbij een van de activiteiten zal moeten zijn het uitwerken van een activiteitenplan voor de daaropvolgende drie jaren).

Begroting en financiering

De commissie constateert dat in veel gevallen de begroting en financiering de sluitpost is van de aanvraag. In een aantal gevallen is er zichtbaar te weinig tijd genomen voor het opstellen van een serieuze meerjarenbegroting. Er waren ook projecten waarbij nog wel een redelijke begroting voor de subsidieperiode was opgenomen, maar nauwelijks (financieel) was nagedacht over de periode daarna. Dit is wel essentieel om het criterium Duurzaamheid goed te kunnen onderbouwen. E.e.a. resulteert erin dat de financiële paragraaf soms te globaal en relatief vaak onvoldoende is. In de gesprekken die de commissie voert met de aanvragers lukt het de delegaties veelal niet alsnog (mondeling) de benodigde onderbouwing te verschaffen. Niet zelden komt dat mede doordat een financieel deskundige namens de pps ontbreekt aan de delegatie. De commissie denkt dan ook dat het verstandig kan zijn de aanvragers erop te wijzen dat de delegatie ook in staat moet zijn financiële onderbouwing te kunnen geven, bijvoorbeeld door het includeren van een financieel deskundige in de delegatie.
Daarnaast blijken de pps-en moeite te hebben met het rondkrijgen van de cofinanciering. Dit geldt met name voor verbanden waar een provincie of gemeente mede financiert. De beslistermijnen duren soms zodanig lang dat het het samenwerkingsverband niet lukt tijdig een bewijsstuk te overleggen.
De commissie ziet een begroting als een taakstellend plan, dat zo nodig jaarlijks bijgesteld kan worden. Dat plan bevat doelstellingen vertaald naar een serieuze schatting van kosten en opbrengsten. Bij de beoordeling gaat het de commissie om de kwaliteit van dit taakstellende plan. De commissie ervaart dat er nog veel onduidelijkheid is bij de aanvragers en sommige onderdelen verkeerd worden geïnterpreteerd. De commissie stelt daarom voor om de informatievoorziening en advisering rondom dit criterium te intensiveren.

Subsidiabele kosten en cofinanciering

Een aantal zaken met betrekking tot de financiën is opgevallen:

- Bij de loonkosten zijn vaak veel uren van mbo-instellingen begroot. Dit terwijl de regulier bekostigde uren niet voor subsidie in aanmerking komen. In de aanvraag maar ook tijdens het gesprek kan door de aanvrager niet duidelijk gemaakt worden waarom de uren die in de begroting worden opgenomen bovenop de regulier bekostigde uren komen. Aanbeveling van de commissie is om bij aanvraag al door de aanvrager te laten aangeven waarom de uren van de mbo-instellingen subsidiabel zijn en niet al kunnen worden vergoed uit de reguliere bekostiging. Dit kan bijvoorbeeld meegenomen worden in het begrotingsvoorbeeld.
- Wat in de ronde van 2015 opviel is dat in een aantal aanvragen veel begeleidingsuren van het bedrijfsleven in de begroting werden opgenomen. In de regeling is echter aangegeven dat kosten die de bedrijven maken voor de begeleiding van de deelnemers in de beroepspraktijkvorming niet voor subsidie in aanmerking komen. Onderdeel van deze aanvragen is het ontwikkelen van een nieuw begeleidingsmodel. De begeleidingsuren zijn nodig om het nieuwe begeleidingsmodel te ontwikkelen en te testen. De activiteiten gaan dus verder dan de huidige reguliere begeleiding.

Nu is het lastig te bepalen of het aantal begeleidingsuren realistisch is om als een pilot te dienen. Ook in de gesprekken wordt het realiteitsgehalte niet duidelijk aangetoond. Voorstel is om voorafgaand in de voorlichting hier duidelijker over te zijn en tijdens de presentaties langer bij dit punt stil te staan en goed boven tafel krijgen wat nu meer is dan de reguliere begeleiding waarvoor al andere financieringsbronnen voorhanden zijn (bv. subsidieregeling Praktijkleren).

- In veel projecten worden kosten voor huisvesting opgevoerd. De pps huurt een locatie voor de uit te voeren activiteiten en voor het onderwijs. In een aantal gevallen wordt de huisvesting gehuurd van de gemeente die de kosten (deels) niet in rekening brengt aangezien een huurkorting wordt gegeven. Toch worden de volledige huurkosten ingebracht aan de kostenkant en de huurkorting wordt ingebracht als cofinanciering. Indien de gemeente geen partner is in de pps kun je je afvragen of er wel kosten zijn voor de pps. De gemeente brengt door de huurkorting de huurkosten niet in rekening. Voorstel van de commissie is om op deze constructies in de presentatie wat meer door te vragen en te laten aangeven hoe het nu exact zit met het eigenaarschap van de betreffende locatie en door wie de kosten worden gemaakt.
- Om de cofinanciering helemaal rond te krijgen moet er vaak nog wel een flinke inspanning worden gedaan (naast het op tijd krijgen van provinciale danwel gemeentelijke beschikkingen). Indien kosten van de mbo-instellingen nog niet gedekt worden door de reguliere bekostiging, kunnen deze op de subsidiabele projectbegroting drukken. De regeling houdt het nu tegen dat de mbo-instellingen tegen deze subsidiabele kosten ook cofinanciering kunnen inbrengen. Heel veel aanvragers vinden dit lastig en hebben daardoor moeite om de cofinanciering helemaal rond te krijgen. Voorstel zou zijn om de mbo-instellingen (een deel van) de kosten die zij kunnen maken voor de subsidie ook als cofinanciering in te mogen brengen.

Duurzame voortzetting

Het blijkt voor veel pps-en al lastig om voor de eerste vier jaar van de subsidieperiode uitgewerkte plannen te presenteren. Vier jaren vooruit kijken ná de subsidieperiode blijkt voor velen echt nog te complex, zowel als het om inhoudelijke als financiële voortzetting gaat. De duurzaamheid zoals beschreven onder criterium 4 kwam (in feite) bijna nergens concreet uit de verf. De commissie constateert dat het ten tijde van de indiening van de aanvraag voor veel aanvragers nog te vroeg is om hierover uitgekristalliseerde ideeën te hebben. Voorts mist de commissie - door de nadruk op verdienmodellen en exploitatiebegrotingen - in de aanvragen vaak de processtappen die leiden tot een duurzame voortzetting. Bijvoorbeeld hoe en wanneer een pps dit proces inricht. In dit proces is ook de aandacht voor het (organiseren van) het eigen leren van belang. Bijvoorbeeld hoe een pps zorgt voor:

- documentatie van de eigen ervaringen
- een goede reflectie daarop
- doordenken van consequenties, en
- borgen van het geleerde als project in de staande organisaties.

Sommige pps-en zitten impliciet echter zo goed in elkaar dat ze het voordeel van de twijfel hebben gekregen. Er is dan sprake van impliciete visies bij afzonderlijke delegatieleden. Duurzaamheid wordt door andere pps-en vooral ingevuld als ‘gewoon doorgaan’: langer kunnen blijven doen wat men de eerste vier jaar doet. De voortzetting van de samenwerking is in die gevallen nog te veel afhankelijk van het enthousiasme van de samenwerkende partijen. De commissie adviseert in zulke gevallen de vanzelfsprekendheid van de samenwerking expliciet te maken, er activiteiten op in te richten en in de projectorganisatie te beleggen.

4.2 Fasen van publiek-private samenwerking

De commissie constateert dat dit type projecten meerdere fasen doorloopt, tijdens de start (relatievorming, uitwerking idee), de uitvoering van de aansluiting van het onderwijs op arbeidsmarkt (samenwerking, ontwikkeling, eventueel uitvoeren pilot, evaluatie) en de verduurzaming:

Fase 1

Startfase: het opbouwen van een samenwerkingsverband omtrent een eerste idee.
In deze fase wordt een basis gelegd voor de samenwerking en de aanvraag. Bijvoorbeeld het onderzoeken van samenwerkingsmogelijkheden, het bepalen en werven van aanvullende bedrijven en (onderwijs)instellingen, afspraken en samenwerkingsovereenkomst realiseren met de partners, ontwikkelen en toetsen van projectideeën, het inrichten en operationaliseren van de projectorganisatie en het vertalen van een idee naar een project, inclusief projectplan, projectorganisatie en begroting. De commissie weet uit ervaring dat soms wel twee jaar gemoeid is met het van de grond te krijgen van samenwerkingsverbanden die projecten kunnen dragen.

Fase 2

Uitvoeringsfase: activiteiten waarmee concreet wordt samengewerkt aan het vernieuwen en verbeteren van het beroepsonderwijs, waardoor dit beter aansluit op de wensen van de arbeidsmarkt. Deze activiteiten leiden ook tot een stevige en groeiende samenwerking tussen ondernemers en beroepsonderwijsinstellingen.
De plannen voor deze periode zijn naar de mening van de commissie wellicht pas echt te beoordelen nadat een pps in de startfase minimaal een half jaar daadwerkelijk aan de slag is gegaan.

Fase 3

Verduurzamingsfase: activiteiten die het vernieuwde en verbeterde onderwijs verankeren in de organisaties van de bedrijven en de ROC's, en de samenwerking (zo nodig in een bijgestelde vorm) continueren. Afspraken hierover worden schriftelijk vastgelegd, bijvoorbeeld in een meerjarig strategisch plan, verdienmodel en/ of samenwerkingsovereenkomst. De commissie vermoedt dat een pps pas na twee jaar werkelijk kan worden bevraagd en beoordeeld op hun plannen voor de vervolgperiode.

De commissie ziet, gezien deze verschillende fasen, potentie in een meer ontwikkelingsgerichte beoordeling, die op meer momenten dan het startmoment financiële consequenties heeft. De subsidiering van de aanvragen zou dan ook moeten aansluiten op de fasering in projecten. De commissie kent voorbeelden van inhoudelijk soortgelijke subsidieregelingen waarbij een samenwerkingsverband voor een fase afzonderlijk of in combinatie een aanvraag kan indienen en de verschillende fasen daarmee, op basis van de stand van zaken, vervatten in een of meerdere projecten. Een voorbeeld daarvan is de regeling Beroepsonderwijs in Bedrijf. Deze regeling liet ruimte voor opeenvolgende aanvragen voor combinaties van startactiviteiten, ontwikkel- en uitvoeringsactiviteiten en/of verduurzamingsactiviteiten door hetzelfde samenwerkingsverband. Bovendien bood deze regeling de mogelijkheid voor groeimodellen, waarbij het gefaseerd uitbreiden van het samenwerkingsverband met (co-financierende) partners mogelijk was.

Bij deze regeling kon een aanvraag worden ingediend voor:
1. alleen de startfase, waarna een uitgewerkte aanvraag inclusief plan van aanpak voor de vervolgfasen kon worden ingediend. Aan deze fase was een maximumbedrag verbonden om te benadrukken dat activiteiten van een samenwerkingsverband verricht in het kader van het leggen van een basis niet moeten blijven hangen in een kennismakingsfase;
2. een aanvraag (na afloop van de startfase) voor fase 2 (ontwikkeling en uitvoering) en fase 3 (verduurzaming);
3. voor fase 1, 2 en 3 tegelijkertijd;
4. indien het samenwerkingsverband op eigen kracht tot vernieuwing van onderwijs was gekomen en deze aanpak structureel wilde bedden in de organisatiestructuur van de partners, dan kon voor deze verduurzamingsactiviteiten een beroep worden gedaan op de regeling, zonder dat daar één of meerdere subsidieaanvragen voor start- of ontwikkel- en uitvoeringsactiviteiten aan vooraf zijn gegaan.

In de regel weerspiegelden de drie soorten activiteiten de chronologische fasen van een vernieuwingstraject.

De commissie stelt OCW voor om de mogelijkheid van het gefaseerd aanvragen nader te onderzoeken.

4.3 Doorlopende regeling

De regeling biedt nu één indieningsperiode per jaar. Dat betekent, dat aanvragen die niet worden toegekend een jaar lang moeten wachten om een verbeterd voorstel in te kunnen dienen. De commissie ziet dat een jaar wachten vooral voor het bedrijfsleven een groot obstakel vormt. Dat geldt zeker voor die aanvragen die op een enkel punt negatief scoren en relatief weinig tijd nodig hebben om de verbetering door te zetten.
De commissie ziet als meest eenvoudige oplossing het publiceren van meerde aanvraagperiodes per jaar. Een andere mogelijkheid is het omvormen van de huidige regeling met vaste indieningsperioden naar een doorlopende regeling. Daarmee wordt naar het idee van de commissie het best aangesloten bij de staat van ontwikkeling van de pps: de pps kan een aanvraag doen op het (elk) moment dat de pps er 'klaar voor is' om in te dienen, met dien verstande dat er nog voldoende budget is. Tot nog toe is het budget echter niet uitgeput (mede omdat er relatief veel onvoldragen aanvragen worden ingediend). Ook zonder gelijktijdige beoordeling in de vorm van een rangschikking is de commissie in staat om de kwalitatief goede aanvragen te selecteren.

4.4 Leven lang leren

Naast een behoefte aan het verbeteren van de aansluiting van het bekostigde mbo-onderwijs op de arbeidsmarkt, ziet de commissie in samenhang daarmee in veel aanvragen ook een duidelijke behoefte aan het beter aansluiten van de scholing van werknemers op de vraag van het bedrijfsleven. Net als in het bekostigde mbo-onderwijs zijn de huidige aangeboden vormen, methoden, inhoud, omgevingen en middelen voor scholing van werknemers veelal niet goed afgestemd op de vraag van het bedrijfsleven en de deelnemers. Leven lang leren activiteiten zijn in het kader van draagvlak bij de bedrijfspartners dan ook zeer voorstelbaar, maar vormen niet het doel van de regeling en mogen zodoende niet het merendeel van het plan uit maken. Bovendien zijn de kosten die daarmee zijn gemoeid niet subsidiabel. Dit vormt een afbreukrisico voor het draagvlak van de pps-en. De commissie adviseert OCW te kijken hoe de regeling hierin meer faciliterend kan zijn.

4.5 Monitoring en inhoudelijke auditing

De regeling vereist nu een jaarlijkse voortgangsrapportage van de gesubsidieerde projecten. Daarnaast kunnen de pps-en vrijwillig deelnemen aan het kennisprogramma van het Platform Bèta Techniek, gericht op publiek-private samenwerking. De commissie betwijfelt of dit een voldoende intensieve vorm van monitoring en ondersteuning is. Dit type projecten vraagt om inhoudelijke voortgangscontrole met momenten van aanvullend advies, bijsturing en sanctie.
De commissie vindt een goede monitoring en onafhankelijke auditing dan ook van groot belang voor dit soort projecten, niet alleen vanwege alle publieke middelen die erin omgaan. Naast controlerende vormen van monitoring verdienen alle pps-en gedurende vier jaar ontwikkelingsgerichte ondersteuning door onafhankelijk specialisten. Dat kan bijvoorbeeld in de vorm van een goede tussentijdse audit en bij voorkeur ook een eindaudit. De ervaring is dat zulke audits een belangrijke leermogelijkheid bieden en de effectiviteit van de projecten hierdoor stijgt. De projecten kunnen zich zo meer gaan voltrekken in lijn met de doelstelling van de regeling.
De kwaliteit en onafhankelijkheid van een dergelijk auditgesprek luisteren nauw. De commissie is bereid om een dergelijke rol op zich te nemen.

4.6 Doelmatiger organiseren

Het valt de commissie op dat er nauwelijks aanvragen worden ingediend voor het doelmatiger organiseren van het opleidingenaanbod. In 2015 betrof het slechts één aanvraag van het Noorderpoort College (NetwerkZON2020, RIF15056).
Dat deze aanvullende subsidie vrijwel niet wordt aangevraagd betekent volgens de commissie echter niet dat de noodzaak in het veld niet wordt gevoeld. Een flink deel van de aanvragen bevat in meer of mindere mate aspecten van doelmatigheid. Bijvoorbeeld het voorstel van Summa College ('Topcentrum Autoschadeherstel Zuid-Nederland', RIF15002) waarin samen met Koning Willem I College wordt toegewerkt naar één school voor autoschadeherstel in Zuid-Nederland, en men reeds in gesprek is met Gilde, Arcus en West-Brabant om zo tot een groot doelmatig aanbod in Zuid-Nederland te komen.
Een aanvraag voor extra subsidie in dat kader lijkt voor deze samenwerkingsverbanden toch een brug te ver. De commissie stelt OCW voor om dit onderdeel van de regeling nader te bezien.

4.7 Beoordelingstijd commissie

De aanvragen bestonden in veel gevallen uit omvangrijke documenten, soms losse onderdelen en bijlagen, waarvan de samenhang niet altijd duidelijk was. Het kostte de commissie veel tijd de juiste informatie te verzamelen. De goede en adequate analyses van DUO en PBT waren noodzakelijk en hebben de commissie daarbij ondersteund. In alle gevallen was de combinatie van geschreven documentatie en presentatie door de delegatie noodzakelijk om tot een oordeel te komen. Het beoordelen is een veelzijdige en uitdagende bezigheid, die een goede voorbereiding vereist. De commissie heeft voor de volledige beoordeling één dagdeel per aanvraag ter beschikking. De ervaring van afgelopen twee indieningsrondes leert dat dit onvoldoende is om de stukken te lezen en herlezen, incl. de twee preadviezen, het voorbereiden en voeren van het gesprek, de voorlopige beoordeling na het gesprek en het checken van de notulen.

Allereerst denkt de commissie dat het zinvol is om een limiet te stellen aan het aantal pagina's van ofwel de totale aanvraag of van de afzonderlijke documenten. Dit zal de beoordelingstijd wat inperken. De commissie verzoekt OCW voorts de voorbereidingstijd per aanvraag iets te verruimen naar zes uur per aanvraag.

5. Het advies van de commissie aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap met betrekking tot de ingediende aanvragen

In deze ronde zijn in totaal 57 aanvragen ingediend bij DUO, waarvan er 53 ter behandeling aan de beoordelingscommissie zijn voorgelegd. Na beoordeling diende de commissie op uw verzoek een drietal aanvragen nogmaals nader te bekijken. Deze drie aanvragen scoorden weliswaar op één criterium onvoldoende (financiering), maar de totaalscore voor ieder van deze drie was hoger dan de enkele aanvragen met een positief advies.

Het betrof:

1. ROC van Twente: Praktijkcentrum procestechnologie (RIF15012)
2. Stichting Arcus College: Tech2Create (RIF15040)
3. Summa college: Samen slim zorgen thuis (RIF15042)

Door deze drie aanvragen zijn aanvullingen ingediend voor de financiering en vervolgens opnieuw beoordeeld door de commissie. Hierbij heeft de commissie uiteindelijk besloten alleen de aanvraag van Arcus College, ‘Tech2Create’ alsnog voldoende te beoordelen.

Alles overwegende heeft de commissie 29 aanvragen aan u voorgedragen voor een subsidie in het kader van de Regeling regionaal investeringsfonds mbo. De commissie heeft deze aanvragen op alle criteria als voldoende beoordeeld. De totaal gevraagde subsidie voor deze 29 aanvragen is € 23.879.281,00.

De commissie heeft 24 van 53 aanvragen als onvoldoende beoordeeld. Zij scoorden op minimaal één van de vijf criteria onvoldoende en hadden daarmee inhoudelijke en/of financiële tekortkomingen. Deze afgewezen aanvragers krijgen de mogelijkheid om in 2016 opnieuw een verbeterde aanvraag in te dienen. Met uitzondering van het STC, omdat deze hiermee voor de tweede maal wordt afgewezen en de regeling een derde aanvraag uitsluit.

In de Bijlagen treft u het overzicht van de aanvragen aan (Bijlage 1) met een positief advies en een overzicht van de aanvragen met een negatief advies (Bijlage 2).

Datum: Juni 2015

A. Kraaijeveld
Voorzitter Beoordelingscommissie regionaal inversteringsfonds mbo

BIJLAGE 1:
Overzicht aanvragen met positief advies

ROC ter AA
Bouw- en Infracentrum
Landsdeel: Zuidoost
Sector: Bouw & Infra
Locatie: Helmond
Referentie: 15001

Summa College
Topcentrum Autoschadeherstel Zuid-Nederland
Landsdeel: Zuidoost
Sector: Mobiliteit & Voertuigen
Locatie: Boxtel
Referentie: 15002

Nordwin College
100% Duurzaam
Landsdeel: Noord
Sector: Voedsel, Natuur & Leefomgeving
Locatie: Nes
Referentie: 15005

ROC A12
Tech4Food
Landsdeel: Oost
Sector: Informatie & Communicatietechnologie en Techniek & Procesindustrie en Bouw & infra
Locatie: Ede
Referentie: 15008

Scalda
Food Lab Zeeland
Landsdeel: Zuidwest
Sector: Horeca & Bakkerij
Locatie: Middelburg
Referentie: 15009

ROC Tilburg
PPS Logistieke Academie Midden Brabant
Landsdeel: Zuidwest
Sector: Transport, Scheepvaart & Logistiek
Locatie: Tilburg
Referentie: 15010

Rijn IJssel
Creative Lab
Landsdeel: Oost
Sector Handel & Ondernemerschap en Toerisme & Recreatie
Locatie: Arnhem
Referentie: 15011

ROC Nijmegen
De Technische 2.0
Landsdeel: Oost
Sector: Bouw & Infra, Afbouw, Hout & Onderhoud en Techniek & Procesindustrie
Locatie: Nijmegen
Referentie: 15014

Gilde opleidingen
Centrum voor Logistiek Vakmanschap
Landsdeel: Zuidoost
Sector: Transport, scheepvaart & logistiek
Locatie: Venlo
Referentie: 15015

ROC Midden Nederland
Technologieroute
Landsdeel: Noordvleugel
Sector: Techniek & Procesindustrie
Locatie: Nieuwegein
Referentie: 15016

Stichting Wellant

Waterroute: van leren naar werk in coalitie met de regio

Landsdeel: Zuidwest

Sector: Voedsel, Natuur & Leefomgeving en Techniek & Procesindustrie en Bouw & Infra

Locatie: Gorinchem

Referentie: 15018

Zadkine

Zuid-Holland Infra Park: ZIP!

Landsdeel: Zuidwest

Sector: Bouw & Infra

Locatie: Schiedam

Referentie: 15019

Graafschap College

Vooruitschakelen in de mobiliteitsbranche

Landsdeel: heel Nederland

Sector: Mobiliteit & Voertuigen

Locatie: Nieuwegein

Referentie: 15021

ROC Tilburg

Samen slim bouwen aan de toekomst

Landsdeel: Zuidoost

Sector: Bouw & Infra, Techniek & Procesindustrie

Locatie: Tilburg

Referentie: 15024

ROC Leeuwenborgh

Centrum voor Vakmanschap in Logistics and Warehousing

Landsdeel: Zuidoost

Sector: Transport, Scheepvaart & Logistiek

Locatie: Maastricht

Referentie: 15025

Deltion College

FRIS

Landsdeel: Oost

Sector: Techniek & Procesindustrie

Locatie: Zwolle

Referentie: 15027

ROC West Brabant

Composite Maintenance Cluster West-Brabant Aviolanda Woensdrecht

Landsdeel Zuidwest

Sector: Techniek & Procesindustrie

Locatie: Etten-Leur

Referentie: 15029

Stichting Regionaal Opleidingen Centrum ID College

CIV Smart Technology

Landsdeel Zuidwest

Sector: Techniek & Procesindustrie, Informatie & Communicatietechnologie en Mobiliteit & Voertuigen

Locatie: Gouda

Referentie: 15031

Rijn IJssel

Oost-Nederland Energie(k)

Landsdeel: Oost

Sector: Techniek & Procesindustrie

Locatie: Arnhem

Referentie: 15032

Gilde Opleidingen

Centrum voor Innovatief Vakmanschap Installatietechniek Limburg

Landsdeel: Zuidoost

Sector: Bouw & Infra en Techniek & Procesindustrie

Locatie: Roermond

Referentie: 15033

ROC West-Brabant

Vakcentrum bouwtechniek Biesdonkweg Breda
Landsdeel: Zuidwest
Sector: Bouw & Infra
Locatie: Etten-Leur
Referentie: 15035

ROC Landstede

PPS Zorginnovatie Zwolle
Landsdeel: Oost
Sector: Informatie & Communicatietechnologie en Zorg & Welzijn
Locatie: Zwolle
Referentie: 15045

ROC van Amsterdam

PPS Cybersecurity MRA
Landsdeel: Noordvleugel
Sector: Informatie & Communicatietechnologie
Locatie: Hilversum
Referentie: 15048

ROC Twente

Bouwen aan de Toekomst
Landsdeel: Oost
Sector: Bouw & Infra, Afbouw, Hout & Onderhoud en Ambacht, Laboratorium & Gezondheidstechniek
Locatie: Almelo
Referentie: 15049

Alfa College

Model Regionaal Co-makership
Landsdeel: Noord
Sector: Bouw & Infra en Afbouw, Hout & Onderhoud en Techniek & Procesindustrie en Media & Vormgeving, Informatie & Communicatietechnologie, Handel & Ondernemerschap, Economie & Administratie, Veiligheid & Sport, Uiterlijke verzorging, Horeca & Bakkerij, Toerisme & Recreatie, Zorg & Welzijn
Locatie: Groningen
Referentie: 15050

Albeda College

The Real Band
Landsdeel: heel Nederland
Sector: Zorg & Welzijn
Locatie: Rotterdam
Referentie: 15051

Citaverde College

CVO Agro
Landsdeel: Zuidoost
Sector: Voedsel, Natuur & Leefomgeving
Locatie: Horst
Referentie: 15052

ROC Terra

Gilde nieuwe stijl
Landsdeel: Noord
Sector: Bouw & Infra en Transport, Scheepvaart & Logistiek en Handel & Ondernemerschap en Horeca & Bakkerij en Zorg & Welzijn en Voedsel, Natuur & Leefomgeving
Locatie: Groningen
Referentie: 15054

Stichting Arcus College

Tech2Create, comakership onderwijs en bedrijfsleven

Landsdeel: Zuidoost

Sector:

Techniek en procesindustrie

Mobiliteit en voertuigen

Locatie: Heerlen

Referentie: 15040

BIJLAGE 2:
Overzicht aanvragen met negatief advies

ROC Rivor
PPS Rivierenland: Klaar voor morgen
Landsdeel: Oost
Sector:
Bouw en infra
Afbouw, hout en onderhoud
Techniek en procesindustrie
Ambacht, laboratorium en gezondheidstechniek
Media en vormgeving
Informatie en communicatietechnologie
Mobiliteit en voertuigen
Handel en ondernemerschap
Economie en administratie
Veiligheid en sport
Toerisme en recreatie
Zorg en welzijn
Locatie: Tiel
Referentie: 15003

Sint Lucas
Creative Lab Brainport
Landsdeel: Zuidoost
Sector:
Afbouw, hout en onderhoud
Techniek en procesindustrie
Ambacht, laboratorium en gezondheidstechniek
Media en vormgeving
Informatie en communicatietechnologie
Locatie: Eindhoven
Referentie: 15006

ROC Nijmegen
Logistics Valley
Landsdeel: Oost
Sector: Transport, scheepvaart en logistiek
Locatie: Nijmegen
Referentie: 15007

ROC Twente
Praktijkcentrum procestechnologie
Landsdeel: Oost
Sector: Techniek en procesindustrie
Locatie: Enschede
Referentie: 15012

Summa College
Leerwerkbedrijf Lumens Buurtruimten
Landsdeel: Zuidoost
Sector:
Horeca en bakkerij
Zorg en welzijn
Locatie: Eindhoven
Referentie: 15013

Zadkine
Branchesamenwerking Leermiddelen en Examenproducten Infratechniek (BLEI)
Landsdeel: Heel Nederland
Sector: Bouw en infra
Locatie: Rotterdam
Referentie: 15017

Da Vinci College
PPS Duaal opleiden in Metaal en Mechatronica
Landsdeel: Zuidwest
Sector: Techniek en procesindustrie
Locatie: Dordrecht
Referentie: 15020

ROC de Leijgraaf
Samen werken voor toekomst van procesoperators in AgriFood Capital
Landsdeel: Zuidoost
Sector: Techniek en procesindustrie
Voedsel, natuur en leefomgeving
Locatie: Veghel
Referentie: 15022

MBO Amersfoort

De Bouwplaats, omgeving voor Modern, Innovatief Onderwijs
Landsdeel: Noordvleugel
Sector: Bouw en infra
Afbouw, hout en onderhoud
Locatie: Amersfoort
Referentie: 15030

Lentiz Onderwijsgroep

Greenport Horti Campus Westland
Landsdeel: Zuidwest
Sector: Techniek en procesindustrie
Transport, scheepvaart en logistiek
Handel en ondernemerschap
Economie en administratie
Zorg en welzijn
Voedsel, natuur en leefomgeving
Locatie: Naaldwijk
Referentie: 15034

Da Vinci College

PPS daVinciMedia
Landsdeel: Zuidwest
Sector: Media en vormgeving
Locatie: Dordrecht
Referentie: 15036

ROC van Amsterdam

PPS Opleidingshuis Bouw & Onderhoud
Landsdeel: Noordvleugel
Sector: Bouw en infra, Afbouw, hout en onderhoud
Locatie: Amsterdam
Referentie: 15037

Nimeto Utrecht

Excellent Vastgoedonderhoud
Landsdeel: Heel Nederland
Sector: Afbouw, hout en onderhoud
Locatie: Utrecht
Referentie: 15038

ROC Aventus

KennisTrackerNL
Landsdeel: Heel Nederland
Sector: Mobiliteit en voertuigen
Locatie: Apeldoorn
Referentie: 15039

ROC van Amsterdam

PPS Opleidingshuis MobiliteitsTechniek
Landsdeel: Noordvleugel
Sector: Mobiliteit en voertuigen
Locatie: Amsterdam
Referentie: 15041

Summa College

Samen Slim Zorgen Thuis
Landsdeel: Zuidoost
Sector: Zorg en welzijn
Locatie: Eindhoven
Referentie: 15042

ROC Aventus
Aventus Green & Innovation College
Landsdeel: Oost
Sector: Mobiliteit en voertuigen
Locatie: Apeldoorn
Referentie: 15043

ROC Aventus
House of X-plore Teuge
Landsdeel: Oost
Sector:
Techniek en procesindustrie
Informatie en communicatietechnologie
Transport, scheepvaart en logistiek
Handel en ondernemerschap
Economie en administratie
Veiligheid en sport
Horeca en bakkerij
Toerisme en recreatie
Zorg en welzijn
Locatie: Apeldoorn
Referentie: 15044

CIBAP- vakschool voor verbeelding
Centrum voor Creatieve Techniek
Landsdeel: Heel Nederland
Sector: Ambacht, laboratorium en gezondheidstechniek
Locatie: Zwolle
Referentie: 15046

Graafschap College
De Moderne monteur in een innovatieve en duurzame energiemarkt
Landsdeel: Oost
Sector:
Bouw en infra
Techniek en procesindustrie
Locatie: Doetinchem
Referentie: 15047

ROC Noorderpoort
ZAP Proces Operating
Landsdeel: Noord
Sector: Techniek en procesindustrie
Locatie: Groningen
Referentie: 15053

Stichting STC Group
Met offshore gereed voor de toekomst
Landsdeel: Zuidwest
Sector: Transport, scheepvaart en logistiek
Locatie: Rotterdam
Referentie: 15055

ROC Noorderpoort
NetwerkZON2020
Landsdeel: Noord
Sector: Zorg en welzijn
Locatie: Haren
Referentie: 15056

ROC Friese Poort
Centrum Innovatief Vakmanschap Healthy Ageing
Landsdeel: Noord
Sector:
Bouw en infra
Veiligheid en sport
Zorg en welzijn
Afbouw, hout en onderhoud
Techniek en procesindustrie
Ambacht, laboratorium en gezondheidstechniek
Media en vormgeving
Informatie en communicatietechnologie
Locatie: Leeuwarden
Referentie: 15058